

Varovné signály

- Špatný prospěch, zvýšená chybovost
- Disproporce mezi intelektem a výkony ve čtení, psaní...
- Pomalé či zbrklé pracovní tempo, zvýšená unavitelnost, odklony pozornosti
- Nedokončování zadané práce
- Motorický neklid
- Narušené vztahy s vrstevníky, nevhodné či neobvyklé chování, neodpovídající věku a běžným normám
- Nefunkční rodinné prostředí – časté zapomínání, absence, zanedbaný zevněšek

➔ Hledat příčinu neúspěchu dítěte

Konzultace s rodiči, se speciálním pedagogem, logopedem, psychologem

Doporučit rodičům odborné vyšetření (pedagogicko-psychologická poradna, neurologie, foniatry, speciálně pedagogické centrum, psychiatrie...)

Důkladné prostudování zpráv z odborných vyšetření

Nastavení přístupu k dítěti s SVP na základě odborného vyšetření ve spolupráci se speciálním pedagogem, logopedem nebo psychologem

K dětem s lehkým zdravotním postižením je uplatňován

podpůrný přístup v rámci vyučování.

U žáků se středně těžkým a těžkým zdravotním postižením využíváme **podpůrná opatření**.

Podpůrný přístup k dětem s ADHD, ADD

- Učitel věnuje žákovi zvýšenou pozornost, snaží se na žáka pozitivně reagovat a motivovat ho
- Učitel během hodiny průběžně monitoruje činnost, při odklonu pozornosti důsledně vrací k činnosti, zapojuje do práce (aktivizovat, motivovat, volí t různé činnosti)
- Učitel jasně označí konec činnosti a upozorní na přechod k jiné práci
- Učitel dává žákovi jednoduché, stručné pokyny, nejlépe vždy jen jeden, případně po krocích
- Učitel ověří zda žák zachytil informaci a porozuměl jí (žák ji řekne svými slovy)
- Učitel dává informaci žákovi adresně, hovoří přímo k němu, zopakuje ji
- Učitel pomůže žákovi v začátku práce, ujistí ho o správném postupu
- Učitel trvá na dokončení žákovy práce a zhodnotí ji
- Učitel vede žáka k tomu, aby se přihlásil a požádal o pomoc, pokud si neví rady
- Učitel kontroluje správnost zápisu v sešitě, upozorňuje na chyby (i věcné), trvá na jejich opravě
- Učitel kontroluje zapsání domácího úkolu do ŽK
- Učitel posadí žáka na vhodné místo v jeho blízkosti, toleruje určitou míru pohybového neklidu, více střídá metody a formy práce
- Učitel kontroluje, zda má žák na začátku hodiny připravené potřebné pomůcky a uklizené pracovní místo
- Učitel umožní žákovi používat názorné pomůcky a přehledové tabulky učiva
- Učitel se snaží pomoci žákovi včlenit se do kolektivu třídy, zná jeho slabé i silné stránky
- Žák dochází na podpůrné aktivity realizované v rámci školy – kroužek rozvoje pozornosti a relaxace, nácvik sociálních dovedností, FIE

Podpůrný přístup k žákům se sociokulturním znevýhodněním

- Učitel nespolehá na domácí přípravu a snaží se zajistit podporu přípravy na vyučování jiným způsobem (doučovací kroužky, spolupráce s člověkem v tísně...)
- Učitel je tolerantnější, pokud žák nemá v pořádku pomůcky a snaží se mu poskytnout náhradní (možnost využití přídavků na děti pro potřeby školy – divadla, školy v přírodě, cvičební a výtvarné potřeby)

- Učitel se více zaměřuje na důvody případné absence, včas a opakovaně iniciuje setkání s rodiči a vedením školy, včas kontaktuje sociální odbor péče o dítě, pokud žák do školy nedochází
- Učitel volí jednodušší způsob výkladu, vysvětluje významy slov, pečlivě vyslovuje a volí pomalejší tempo řeči
- Učitel umožní žákovi používat názorné pomůcky a přehledové tabulky učiva
- Učitel se snaží pomoci žákovi včlenit se do kolektivu třídy, zná jeho slabé i silné stránky
- Žák dochází na podpůrné aktivity realizované v rámci školy – kroužek rozvoje pozornosti a relaxace, nácvik sociálních dovedností, rozvoj slovní zásoby, čeština pro cizince, doučování

Podpůrný přístup k dětem s SPU

Čtení

- Před samotným čtením učitel zařazuje úkoly na tzv. seznámení se s textem (vyhledávání, případně označování, barevné rozlišování písmen, délka slabik, slov podle kritérií, počítání řádků, odstavců, postřehování konkrétních slov...)
- Učitel hlídá, zda si žák ukazuje v textu (záložka, okénko, prsty...)
- Učitel připomíná žákovi zvolenou metodu čtení
- Učitel volí větší velikost písma a zajišťuje dostatečnou kvalitu textu (kontrast, font...)
- Učitel nenechává číst dlouhé úseky ani za domácí úkol, přizpůsobí množství povinné četby
- Učitel poskytne žákovi více času na přečtení a vypracování úkolu
- Učitel mírněji hodnotí čtení s ohledem na specifické chyby (viz tabulka specifických chyb)
- Učitel ověřuje porozumění textu po krátkých úsecích
- Učitel umožní žákovi používat názorné pomůcky a přehledové tabulky učiva
- Žák dochází na podpůrné aktivity realizované v rámci školy – kroužek rozvoje slovní zásoby a doučování českého jazyka

Písenný projev

- Učitel kontroluje psací náčiní žáka, vyžaduje používání vhodného psacího náčiní (trojhranný program, násadky, měkký hrot pera) a vyžaduje dodržování formální úpravy (okraje, datum, podtrhávání důležitých údajů...)
- Učitel vyžaduje psaní na odpovídající formát (šíře linek) a využívání pomocných linek a podložek
- Učitel toleruje horší písmo a úpravu a poskytuje více času na vypracování úkolu
- Učitel rozlišuje mezi specifickými a nespecifickými chybami (dle druhu oslabení), specifické chyby nezapočítává do hodnocení (viz tabulka specifických chyb)
- Učitel umožní žákovi používat názorné pomůcky a přehledové tabulky učiva
- Žák dochází na podpůrné aktivity realizované v rámci školy – kroužek rozvoje slovní zásoby, rozvoje grafomotoriky a doučování českého jazyka

Podpůrná opatření

Vypracování IVP se stanovením konkrétních cílů, specifikací rozsahu učiva a způsobu hodnocení

Práce s asistentem pedagoga

Individuální hodiny se speciálním pedagogem, logopedem...

Poskytnutí kompenzačních pomůcek

IVP se vypracovává v případě **těžšího zdravotního postižení** na základě dohody mezi zúčastněnými stranami. Žákovi je poskytován jak podpůrný přístup, tak podpůrná opatření. O IVP žádají rodiče podáním písemné žádosti s odůvodněním řediteli školy.

Nejčastější chyby při čtení

dyslektické chyby

1. **Zaměňuje písmena** – např. axe, axo, bxd, jxt, hxn, sxz, zxn...
2. **Vynechává**, přehazuje, přidává písmena a slabiky (vstoupil – vystoupil, kolotoč – kololotoč, neměl – neměla, od - do...)
3. **Nedočítá a domýšlí si slova** (řekne úplně jiné slovo)
4. Nedodržuje **interpunkci** ve větě – spojuje do jiných významových celků
5. Špatně **intonuje**, pracuje s hlasem, má narušené tempo a plynulost čtení
6. **Opakuje** začátky, části slov, čte se zadržáváním (problém se skládáním slov)
7. Nečte **předložku** se slovem dohromady
8. Obtížně se orientuje v textu, **přeskakuje**, slova, řádky, odstavce, obtížně vyhledává slova
9. Chybuje z neznalosti **významů slov**
10. Špatně **rozumí** přečtenému, nevnímá detaily a souvislosti

Nejčastější chyby v písemném projevu

dysgrafické chyby

1. Vlivem nedostatečně rozvinuté jemné motoriky (svalstvo, koordinace pohybů) je písmo **rozřesené, neplynulé, se záškuby, špatně čitelné...** Písmo je často nefunkční.
2. **Zaměňuje písmena** – např. mxn, rxz, hxkl, axo...
3. Píše špatné **tvary písmen**, nedodržuje proporce a jednotný sklon

dysortografické chyby

1. Zaměňuje **zvukově podobná písmena** – např. párové souhlásky a sykavky
2. Vynechává hlásky, které neslyší (pstruzi – psruzi), **komolí slova** – přehazuje pořadí hlásek
3. Zaměňuje slabiky **di, ti, ni x dy, ty, ny**, později obtížně aplikuje související učivo (vzory podstatných jmen – pány – páni, přídavných jmen – mladý – mladí, matčiny - matčini, slovní druhy – rady – radí, rod – paní – pány)
4. Špatně píše skupiny **dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě**
5. Špatně umísťuje nebo vynechává čárky – **délky samohlásek**
6. **Spojuje slova** dohromady (vlese) nebo je nesmyslně rozděluje (po leno)
7. Chybuje v jevech souvisejících s **příbuzností a stavbou slov** (vyjmenovaná slova a slova příbuzná, zdvojování hlásek, slova s předponou ob-, v-)
8. Při psaní s obtížemi **aplikuje gramatická pravidla**, která izolovaně zná